

Sygn.akt III AUa 314/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Ewa Daniluk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 czerwca 2018 r. w B.

sprawy z odwołania P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o przeliczenie wysokości emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy P. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 stycznia 2018 r. sygn. akt IV U 1425/17

oddala apelację

SSA Alicja Sołowińska SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka

III AUa 314/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 29 września 2017 r., znak: (...)wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 lipca 2017 r., III AUa 1229/16 oraz załatwiając wnioski zawarte w odwołaniu z dnia 28 kwietnia 2016 r. i w piśmie z dnia 24 maja 2016 r., na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił P. G. przeliczenia świadczenia z uwagi na brak nowych dowodów oraz okoliczności, które miałyby wpływ na jego wysokość.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 30 stycznia 2018 r. oddalił odwołanie wniesione przez wnioskodawcę od powyższej decyzji. Z ustaleń sądu wynikało, iż wnioskodawca P. G., ur. (...), decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. Inspektorat w Ł. z dnia 2 czerwca 1999 r., znak: (...) nabył prawo do emerytury od dnia (...). Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęta została podstawa wymiaru pobieranej od 6 stycznia 1992 r. renty z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem przysługujących waloryzacji i rewaloryzacji, tj. wynagrodzenie z 3 lat kalendarzowych 1979-1981 wybranych przez wnioskodawcę z ostatnich 12 lat kalendarzowych, a ustalony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (wwpw) wyniósł 161,84%.

W latach 1999-2016 r. wnioskodawca kilkakrotnie podejmował starania o wyliczenie emerytury w bardziej korzystny sposób, bądź to składając wnioski o przeliczenie emerytury na podstawie nowych zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, bądź wnosząc o uwzględnienie w wymiarze świadczenia nowych okresów (z tytułu umowy zlecenia oraz członkostwa w Radzie Nadzorczej), bądź też odwołując się od decyzji waloryzacyjnej z 14 marca 2016 r., twierdząc, że organ rentowy już w pierwszej decyzji rentowej przyjął zaniżony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

W 2003 r. wysokość emerytury wnioskodawcy została przeliczona od dnia nabycia do niej prawa, przy przyjęciu do ustalenia podstawy wymiaru wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych: 1965-1981, 1983, 1988 i 1989 roku, przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru 173,85%.

Następnie w sprawie III U 8/12 Sąd Okręgowy w Łomży po dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego księgowego, w której biegły potwierdził prawidłowość ustalenia wwpw, okresów składkowych oraz wyboru najkorzystniejszego wariantu, prawomocnym wyrokiem z 14 marca 2012 r. oddalił odwołanie.

Odnosząc się do obecnego żądania wnioskodawcy, aby dokonać ponownego przeliczenia emerytury na podstawie przepisów ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40 poz. 267, ze zm.), sąd I instancji uznał je za niezasadne. Przytaczając przepis art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, ze zm.) sąd stwierdził, że nie zostały przedłożone żadne nowe dowody ani też ujawnione okoliczności istniejące przed podjęciem zaskarżonej decyzji, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia.

Ponadto analiza przebiegu dotychczasowych spraw sądowych wskazuje na to, iż zostały rozpoznane wszystkie zgłoszone przez skarżącego żądania, które mogłyby mieć wpływ na wysokość jego emerytury.

Akt prawny wskazywany przez wnioskodawcę jako podstawę jego roszczeń utracił moc z dniem 31 grudnia 1998 r., zaś obowiązująca od 1 I 1999 r. ustawa z 17 grudnia 1998 r. nie przewiduje przeliczenia świadczenia w sposób wskazywany przez wnioskodawcę. Z tych względów Sąd I instancji oddalił odwołanie (art. 477¹⁴ §1 kpc).

Apelację od powyższego wyroku złożył P. G.. Skarżący wskazał, iż nie zgadza się w całości z zaskarżonym wyrokiem oraz w jego ocenie Sąd Okręgowy pominął, iż organ rentowy nie wykonał obowiązku wynikającego z pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie III AUa 1229/16.

Wskazując na powyższe skarżący wnosil o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna. Sąd I instancji dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwej oceny prawnej spornych okoliczności. Sąd Apelacyjny przyjął poczynione ustalenia faktyczne za własne bez potrzeby ich korekty, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Na wstępie należy stwierdzić, iż wnioskodawca mylnie interpretuje pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie III AUa 1229/16. Powyższym rozstrzygnięciem sąd przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do rozpoznania żądanie P. G. ponownego ustalenia wysokości jego świadczenia zawarte w odwołaniu z dnia 28 kwietnia 2016 r. oraz w piśmie z dnia 24 maja 2016 r. A zatem wbrew przekonaniu wnioskodawcy sąd nie nakazał organowi rentowemu przeliczenia wysokości świadczenia, a jedynie przekazał do rozpoznania wnioski w tym zakresie. Organ rentowy wydając decyzję z dnia 29 września 2017 r. wykonał nałożony w wyroku obowiązek.

Sąd I instancji w swoim rozstrzygnięciu zasadnie uznał żądanie wnioskodawcy za niezajdujące oparcia w obowiązujących przepisach.

Zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Przepis powyższy w dacie złożenia przez P. G. wniosku o przeliczenie emerytury (28 kwietnia 2016 r., 24 maja 2016 r.) stanowił, iż prawo do świadczeń lub ich wysokość podlega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Sąd Okręgowy trafnie ustalił, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów, jak też nie zostały ujawnione okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na wysokość emerytury.

Bezspornie ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wskazuje na to, iż wznowienie postępowania w sprawie ponownego ustalenia wysokości świadczenia uzasadnia ujawnienie tylko takich okoliczności, które istniały już przed wydaniem decyzji oraz mają wpływ na wysokość świadczenia.

Nowe dowody w rozumieniu art. 114 ust. 1 tej ustawy to ujawnione dowody istniejące przed wydaniem decyzji, jak i dowody uzyskane po wydaniu decyzji pod warunkiem, że wynikają z nich fakty uwzględniane w decyzji. Organ rentowy bez przedstawienia nowych dowodów nie ma prawa do zmiany decyzji pierwotnej, jedynie na podstawie odmiennej oceny dowodów. Natomiast przedstawienie nowych dowodów, aby mogło być skuteczne, to jest aby mogło doprowadzić do przyznania prawa do świadczenia, powinno prowadzić do zmiany ustalonych poprzednio ustaleń faktycznych. Na podstawie nowych dowodów powinno dojść do uzupełnienia okoliczności faktycznych o nowe nieprzedstawione-nerozważane uprzednio lub zmiany poprzednich ustaleń, poprzez ponowną ocenę dowodów. Wzruszenie poprzedniego rozstrzygnięcia może nastąpić w sytuacji przedstawienia nowych dowodów, podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 listopada 2017 r. III AUa 334/17, powołany przez Sąd Okręgowy).

Wnioskodawca żadnych nowych dowodów ani okoliczności nie przedstawił. Nie ma również żadnych podstaw, aby uznać, że zaistniała którakolwiek z pozostałych przesłanek wymienionych w art. 114 ust. 1 ustawy. Przedstawione przez skarżącego w apelacji subiektywne przekonanie o tym, iż jego emerytura jest zaniżona, bowiem powinna wynosić nie mniej niż 4140,03 zł, jest niczym nieuzasadniona.

Należy raz jeszcze przypomnieć, że do postawy wymiaru emerytury wnioskodawcy przejęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych (1965-1981, 1983, 1988 i 1989) i ustalono wwpw 173,85%. W dniu 30 listopada 2011 r. wnioskodawca złożył wniosek o ponowne przeliczenie jego emerytury i uwzględnienie wwpw z okresu kolejnych

10 lat kalendarzowych z okresu zatrudnienia z lat 1966-1975. Wniósł także o uwzględnienie należnych składników wynagrodzenia mających wpływ na wysokość świadczenia oraz wyrównanie należności na nowych zasadach. Na skutek tego wniosku organ rentowy decyzją z dnia 14 grudnia 2011 r. odmówił wnioskodawcy przeliczenia wysokości emerytury we wskazanym kierunku. Sąd Okręgowy w Łomży wyrokiem z dnia 14 marca 2012 r., III U 8/12 oddalił odwołanie P. G. od wymienionej decyzji. Powołany w tej sprawie biegły sądowy z zakresu rachunkowości badał prawidłowość ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury, okresów składkowych i nieskładkowych oraz ustalenia wysokości emerytury w najkorzystniejszym wariantcie. Biegły potwierdził prawidłowość w ustaleniu przez organ rentowy podstawy wymiaru emerytury, okresów składkowych i nieskładkowych oraz wyliczenia wysokości świadczenia i przeprowadzonych waloryzacji. W ocenie tego sądu aktualna wysokość emerytury ustalona została w oparciu o najkorzystniejszy wariant. Świadczenie ustalone w oparciu o podstawę renty po przeliczeniu byłoby bowiem niższe aniżeli świadczenie ustalone na nowo. Sąd Apelacyjny w Białymstoku po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy wyrokiem z dnia 9 października 2012 r. oddalił apelację (III AUa 52612).

Apelujący jako podstawę prawną swego wniosku powołuje nieobowiązującą już ustawę z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, która w sprawie nie znajduje zastosowania. Trafnie sąd I instancji w końcowej części swego uzasadnienia wskazał, iż ustalenie podstawy wymiaru renty w 1982 r. nastąpiło z uwzględnieniem wynagrodzenia wypłaconego w poszczególnych kwartałach kalendarzowych, według reguł wynikających z art. 16 i 16¹ powołanej wyżej ustawy z 14 grudnia 1982 r., natomiast przeliczenie emerytury, do której prawo nabył wnioskodawca w 1999 r. w czasie obowiązywania ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odbywało się zgodnie z regułami tej właśnie ustawy.

Reasumując Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i orzekł o jej oddaleniu na mocy art. 385 kpc.

SSA Alicja Sołowińska SSA Barbara Orechwa – Zawadzka SSA Dorota Elżbieta Zarzecka